

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی

شاهرود

معاونت آموزشی

بسم تعالی

فرم طرح درس ترکیبی یا مجازی

اطلاعات درس

نام درس:	بیوشیمی پزشکی ۱
تعداد واحد:	۲ واحد نظری
مخاطبان:	دانشجویان علوم آزمایشگاهی ترم ۳
نام و نام خانوادگی استاد مسئول:	دکتر مریم تیموری
اطلاعات تماس استاد مسئول:	۰۹۱۹۱۷۴۵۶۷۵
پست الکترونیکی استاد مسئول:	m.teimouri20@gmail.com
آدرس پاسخگویی به پیام های دانشجویان در سامانه نوید و ... (استاد مسئول):	https://shmunavid.vums.ac.ir/course/teacher-teacher/edit/1689
نام و نام خانوادگی استاد همکار:	دکتر مسلم جعفری ثانی - مریم عباسیان
اطلاعات تماس استاد همکار:	abbasian39@yahoo.com moslem.jafarisani@gmail.com
آدرس پاسخگویی به پیام های دانشجویان در سامانه نوید و ... (استاد همکار):	

شرح درس:

بیوشیمی علم مطالعه اصول شیمی حاکم بر مولکول های زیستی بوده و درباره اجزا و چگونگی انجام واکنش های شیمیائی در موجودات زنده بحث می کند. شناخت بیولوژی و پاسخ به مسائل متعدد زیستی تنها از طریق شناسائی ساختمان شیمیائی موجودات زنده و چگونگی واکنش های بیوشیمیائی در جانداران میسر است. بسیاری از اختلالات و بیماری های ایجاد شده در بدن، ناشی از یک اختلال بیوشیمیائی می باشند که شناسایی این مکانیسم ها به تشخیص و درمان بیماری ها کمک شایانی می کند. از این رو در واحد درسی بیوشیمی پزشکی ۱، ترکیبات بیوشیمیایی مهم بدن و نحوه تغییرات آنها در شرایط سلامت و بیماری شرح داده خواهد شد و همچنین در خصوص روش های سنجش آزمایشگاهی و اهمیت آنها در تشخیص بیماری ها توضیح داده خواهد شد.

اهداف کلی درس:

- ۱- آشنایی با ترکیبات نیتروژن دار غیر پروتئینی و اهمیت سنجش بالینی آنها
- ۲- آشنایی با ساختار و عملکرد انواع ویتامین ها و اهمیت ارزیابی بالینی آنها
- ۳- آشنایی با انواع پروتئین های پلاسما و اهمیت عملکردی آنها در وضعیت فیزیولوژیک و پاتولوژیک
- ۴- آشنایی با آنزیم های پلاسما و اهمیت سنجش آنها در تشخیص، درمان و پیگیری بالینی انواع بیماری های
- ۵- آشنایی با آنزیم های درگیر در بیماری های کبدی و صفرای و اهمیت سنجش بالینی آنها
- ۶- آشنایی با ایزو آنزیم های اختصاصی در تشخیص انفاکتوس حاد میوکارد و آنزیم های عضلانی و اهمیت سنجش بالینی آنها
- ۷- آشنایی با آنزیم های پانکراتیک و آنزیم های اسید فسفاتاز - استیل کولین استراز و اهمیت سنجش بالینی آنها
- ۸- آشنایی با متابولیسم بیلی روبین و سندروم های وابسته به آن

شماره جلسات	عنوان درس	نام استاد (در صورتی که درس به طور مشترک ارائه می شود)	اهداف اختصاصی ^۱	روش تدریس ^۲	روش ارائه		تکالیف ^۳
					حضور	غیر حضوری	
۱	ترکیبات نیتروژن دار غیر پروتئینی	مریم تیموری	در پایان انتظار می رود دانشجو قادر باشد: ۱- انواع ترکیبات نیتروژن دار غیر پروتئینی و اهمیت کلی آن ها را توضیح دهد ۲- اهمیت اوره و نحوه تولید آن را توضیح دهد ۳- نحوه سنجش اوره و موارد بالینی مرتبط با افزایش و کاهش اوره را شرح دهد	سخنرانی انیمیشن	✓	✓	افزایش اوره به دنبال کدام یک از شرایط بالینی ایجاد می شود
۲	ترکیبات نیتروژن دار غیر پروتئینی	مریم تیموری	در پایان انتظار می رود دانشجو قادر باشد: ۱- اهمیت و نحوه تولید کراتینین را شرح دهد ۲- نحوه سنجش آزمایشگاهی کراتینین و موارد بالینی مرتبط با افزایش و کاهش آن را توضیح دهد. ۳- اهمیت اسید اوریک، و نحوه سنجش	سخنرانی انیمیشن	✓	✓	کدام یک از انواع ترکیبات نیتروژن دار غیر پروتئینی اختصاصیت بیشتری برای ارزیابی عملکرد کلیه دارد

^۱ هدف کلی درس در قالب چند هدف اختصاصی بیان می شود و در واقع انتظاراتی است که مدرس در پایان دوره از دانشجویان دارد.

^۲ روشهایی است که مدرس برای آموزش دوره به کار میگیرد مانند: سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، روش حل مساله، روش پروژه ای، نمایشی، گردشگری، کاوشگری به شیوه حقوقی، ایفای نقش، سمینار، کنفرانس، سمپوزیوم، روش تدریس کارگاهی

^۳ بر اساس تعداد واحد درسی و به صلاحدید استاد درس از هر مورد به تعداد مورد نیاز در نظر گرفته شود: تمرین، ارائه مقاله (تحصیلات تکمیلی)، ارائه کلاسی، تالار گفتگو، ارزیابی همتا، پروژه پایان

ترم و ...

	انیمیشن				آزمایشگاهی آن را شرح دهد ۴- موارد بالینی مرتبط با افزایش و کاهش اسید اوریك را شرح دهد			
۳	برای یک بیمار مرد ساله در بخش داخلی بیمارستان درخواست انجام آزمایش الکتروفورز پروتئین های سرم شد. نتیجه آزمایش افزایش باند آلفا دو و کاهش سایر باندها را نشان داد. این نتیجه چه وضعیت بالینی را مطرح میکند	اسلاید پاور پوینت - فیلم ضبط شده کلا توسط نرم افزار فست استون، انیمیشن	✓	✓	سخنرانی انیمیشن	در پایان انتظار می رود دانشجو قادر باشد: ۱- الگوی الکتروفورز پروتئین های سرم در شرایط فیریولوژیک، را شرح دهد ۲- الگوهای الکتروفورز پروتئین ها در بیماری های مختلف را توضیح دهد ۳- ساختمان و عملکرد انواع پروتئین های پلاسما شامل آلبومین و پروتئین ها گروه آلفا گلوبین ها را شرح دهد ۴- اهمیت سنجش آزمایشگاهی این پروتئین ها را شرح دهد	مریم تیموری	پروتئین های پلاسما
۴	ساختار و اهمیت عملکردی سرولوپلاسمین را شرح دهید	اسلاید پاور پوینت - فیلم ضبط شده کلا توسط نرم افزار فست استون، انیمیشن	✓	✓	سخنرانی انیمیشن	در پایان انتظار می رود دانشجو قادر باشد: ۱- ساختمان و عملکرد انواع پروتئین های پلاسما شامل پروتئین های گروه بتا گلوبین ها را شرح دهد ۲- اهمیت سنجش آزمایشگاهی پروتئین های گروه بتا گلوبولین را شرح دهد	مریم تیموری	پروتئین های پلاسما
۵	مهمترین تفاوت های ویتامین های محلول در لیپید و آب را توضیح دهید.	اسلاید پاور پوینت - فیلم ضبط شده کلا توسط نرم افزار فست استون، انیمیشن	✓	✓	سخنرانی انیمیشن	در پایان انتظار می رود دانشجو قادر باشد: ۱- مفهوم کلی واژه ویتامین را شرح دهد ۲- ویژگی ها و عملکردهای عمومی ویتامین ها را توضیح دهد ۳- اهمیت آشنایی با ساختار و عملکرد ویتامین ها را شرح دهد	مریم تیموری	کلیات ویتامین ها

۶	ویتامین‌های محلول در آب	مریم تیموری	در پایان انتظار می‌رود دانشجو قادر باشد: ۱- ساختار و نحوه هضم و جذب ویتامین‌های محلول در آب را شرح دهد ۲- کاربرد ویتامین‌های محلول در آب در فعل و انفعالات بیوشیمیایی را شرح دهد ۳- اهمیت بالینی کمبود این ویتامین‌ها را شرح دهد. ۴- شیوه‌های سنجش آزمایشگاهی مرتبط با این ویتامین‌ها را تشریح نماید	سخنرانی انیمیشن	✓	✓	اسلاید پاور پوینت - فیلم ضبط شده کلا توسط نرم افزار فست استون، انیمیشن	هموسیستئین یکی از متابولیت‌هایی است که در ارزیابی خطر آترواسکلروز سنجش می‌شود. کمبود کدام ویتامین می‌تواند منجر به افزایش این متابولیت شود
۷	ویتامین‌های محلول در چربی	مریم تیموری	در پایان انتظار می‌رود دانشجو قادر باشد: ۱- ساختار و نحوه هضم و جذب ویتامین‌های محلول در چربی را شرح دهد ۲- کاربرد ویتامین‌های محلول در چربی در فعل و انفعالات بیوشیمیایی را شرح دهد ۳- اهمیت بالینی کمبود این ویتامین‌ها را شرح دهد. ۴- شیوه‌های سنجش آزمایشگاهی مرتبط با این ویتامین‌ها را تشریح نماید	سخنرانی انیمیشن	✓	✓	اسلاید پاور پوینت - فیلم ضبط شده کلا توسط نرم افزار فست استون، انیمیشن	آزمایش زمان پروترومبین (PT) در بیماری کبدی شدید غیر طبیعی می‌شود. یکی از علل این وضعیت کمبود کدام ویتامین می‌باشد
۸	پرسش و پاسخ در زمینه مباحث تدریس شده ترم	مریم تیموری	در پایان انتظار می‌رود دانشجو قادر باشد به تجزیه و تحلیل مباحث فراگرفته باشد	سخنرانی انیمیشن	✓	✓	اسلاید پاور پوینت - فیلم ضبط شده کلا توسط نرم افزار فست استون، انیمیشن	دانشجو باید برگه‌های آزمایش مرتبط با اختلالات مطالعه شده را تفسیر نماید
۹	آنزیم شناسی بالینی	مریم عباسیان	۱- علل افزایش فعالیت سرمی آنزیم‌های درون سلولی را شرح دهد ۲- عواملی که بر روی فعالیت آنزیم و ظهور آن در خون اثر دارد را شرح دهد ۳- معیارهای لازم جهت کاربرد بالینی آنزیم‌ها را توضیح دهد	سخنرانی	✓	✓	اسلاید پاور پوینت - فیلم ضبط شده کلا توسط نرم افزار فست استون،	آنزیم‌هایی که در جریان خون یافت می‌شوند به چند گروه تقسیم می‌شوند؟ توضیح دهید

از چه واحد هایی برای بیان فعالیت انزیم استفاده می شود					۴- توزیع بافتی، منشا اصلی و کاربرد بالینی آنزیم هایی که سنجش آنها دارای ارزش تشخیصی است را بدانند		
کدامیک از آنزیم های آمینو ترانسفراز اختصاصیت بیشتری برای ارزیابی آسیب به هپاتوسیت هادارد؟ -سنجش کدامیک از آنزیم ها ابزار مفیدی در غربالگری و بررسی بیماران الکلی است؟ -کاهش فعالیت آنزیم آلکالن فسفاتاز در چه مواردی دیده می شود؟	اسلاید پاور پوینت- فیلم ضبط شده کلا توسط نرم افزار فست استون،	✓	✓	سخنرانی پرسش و پاسخ	۵- آنزیم های که در بیماری های کبدی سنجش می شوند را نام ببرد ۶- الگوهای مختلف درگیری های کبدی بر اساس آزمایشات بیوشیمیایی را شرح دهد ۷- توزیع بافتی، اهمیت بالینی آنزیم ها آمینوترانسفراز ها و ارزیابی تغییرات آنها در بیماریهای کبدی را بیان کند. ۸- توزیع بافتی، اهمیت بالینی و تغییرات آنزیم های الکالین فسفاتاز ، گاما گلوتامیل ترانسفراز و ۵ نوکلئوتیداز را در ارزیابی در بیماریهای کبدی - صفراوی را شرح دهد ۹- با استفاده از نسبت De Ritis انواع مختلف بیماریهای کبدی را از هم افتراق دهد ۱۰- اهمیت استفاده از آنزیم های گاما گلوتامیل ترانسفراز و ۵ نوکلئوتیداز را در افتراق بین کبدی-صفراوی و بیماریهای استخوانی هنگامی که الکالین فسفاتاز افزایش دارد را شرح دهد	مریم عباسیان	۱۰ آنزیم های درگیر در بیماری های کبدی و صفراوی
-الگوی الکتروفوری ایزو آنزیم های لاکتات دهیدروژناز را در حالت نرمال و	اسلاید پاور پوینت- فیلم ضبط شده کلا توسط نرم	✓	✓		۱- ایزو آنزیم را تعریف کرده و اهمیت آن را توضیح دهد ۲- ترکیب و توزیع بافتی انواع ایزو آنزیم ها ی لاکتات دهیدروژناز را شرح دهد. ۳- اهمیت بالینی سنجش آنزیم ها لاکتات دهیدروژناز را	مریم عباسیان	۱۱ آشنایی با ایزو آنزیم های اختصاصی در تشخیص انفاکتوس حاد میوکارد

پاتولوژی رسم کند چه عواملی با تست لاکتات دهیدروژناز تداخل دارند؟ انواع ماکرو-CK را توضیح دهید	افزار فست استون،				در انفاکتوس میوکارد توضیح دهید ۴- توزیع بافتی انواع ایزو آنزیم های کراتین کیناز را شرح دهد ۵- اهمیت بالینی سنجش ایزو آنزیم های کراتین کیناز را توضیح دهد ۶- اهمیت بالینی سنجش آنزیم کراتین کیناز را در تشخیص انفاکتوس میوکارد توضیح دهید ۷- اهمیت بالینی سنجش تروپونین را در تشخیص انفاکتوس میوکارد توضیح دهید ۸- مزیت ارزیابی تروپونین T به MB-CK به دنبال آسیب عضله قلبی را شرح دهد ۹- توزیع بافتی انواع ایزو آنزیم ها و اهمیت بالینی سنجش آنزیم آلدولاز را توضیح دهد		آنزیم های عضلانی (کراتین کیناز-آلدولاز)	
سنجش آنتی ژن ویژه پروستات چه اهمیتی دارد؟ نقص یا فعالیت کم کدام نوع آنزیم استیل کولین استراز سبب طولانی شدن اثر داروهای شل کننده های عضلانی می شود چرا؟	اسلاید پاور پوینت- فیلم ضبط شده کلاس توسط نرم افزار فست استون،	✓	✓		۱- توزیع بافتی، اهمیت بالینی سنجش آنزیم اسید فسفاتاز را شرح دهد ۲- اهمیت ارزیابی تغییرات آنزیم اسید فسفاتاز را در بیماریهای پروستاتیک و غیر پروستاتیک شرح دهد. ۳- توزیع بافتی، انواع آنزیم استیل کولین استراز را توضیح دهد ۴- اهمیت بالینی سنجش آنزیم استیل کولین استراز را توضیح دهد ۵- توزیع بافتی، اهمیت بالینی آنزیم آمیلاز را شرح دهد	مریم عباسیان	اسید فسفاتاز - استیل کولین استراز آنزیم های پانکراتیک	۱۲

کدامیک از آنزیم های پانکراتیک ویژگی بالایی برای تشخیص پانکراتیت حاد دارد؟.					۶-توزیع بافتی، اهمیت سنجش بالینی آنزیم لیپاز را شرح دهید		(لیپاز و آمیلاز)	
علل و علائم بیماری کرونیکترسوس را توضیح دهید کاهش فعالیت آنزیمی گلوکورونیل ترانسفراز در کدام یک از سندروم های وابسته به بیلی روبین دیده می شود	اسلاید پاور پوینت- فیلم ضبط شده کلا توسط نرم افزار فست استون،	✓	✓	سخنرانی	۱-مراحل هفت گانه متابولیسم بیلی روبین را توضیح دهد ۲- علل های بیلی روبینمی کوئزوگه را شرح دهید ۳-علل های بیلی روبینمی غیر کوئزوگه را شرح دهید ۴- عوامل دخیل در ایجاد یرقان نوزادی را بیان کند	مریم عباسیان	متابولیسم بیلی روبین	۱۳
اثر سوختگی در تنظیم آب بدن را شرح دهد	اسلاید پاور پوینت- فیلم ضبط شده کلا توسط نرم افزار فست استون،	✓	✓	سخنرانی	دانشجو باید قادر باشد: ۱- راههای حصول و خروج آب در بدن را توضیح دهد. ۲- توزیع بافتی آب را شرح دهد. ۳- تنظیم حجم اب را شرح و مکانیسم های وابسته را توضیح دهد. ۴- اسمولاریته و عوامل موثر را شرح دهد.	مسلم جعفری ثانی	متابولیسم آب	۱۴
مثالی از اختلالات پیچیده اسید و باز را تفسیر کند	اسلاید پاور پوینت- فیلم ضبط شده کلا توسط نرم افزار فست استون،	✓	✓	سخنرانی	دانشجو باید قادر باشد: ۱- اسیدهای بدن را تقسیم بندی کند. ۲- محاسبه pH را انجام دهد. ۳- بافرها را توضیح دهد ۴- تنظیم بافری pH در بدن را شرح دهد ۵- مفاهیم آنیون گپ و باز اضافی را شرح دهد	مسلم جعفری ثانی	اسید و باز	۱۵

					۶- اختلالات اسید و باز را بیان کند و مکانیسم‌ها جبرانی را شرح دهد			
۱۶	الکترولیت‌ها	مسلم جعفری ثانی	دانشجو باید قادر باشد:	سخنرانی	✓	✓	رابطه بین غلظت سدیم و اختلالات آن با حجم آب بدن چگونه است؟	اسلاید پاور پوینت- فیلم ضبط شده کلا توسط نرم افزار فست استون،
۱۷	املاح	مسلم جعفری ثانی	دانشجو باید قادر باشد:	سخنرانی	✓	✓	تأثیر یائسگی در تنظیم غلظت کلسیم و فرآیند استئوپوروز را بیان کنید؟	اسلاید پاور پوینت- فیلم ضبط شده کلا توسط نرم افزار فست استون،
۱۸	عناصر کمیاب	مسلم جعفری ثانی	دانشجو باید قادر باشد:	سخنرانی	✓	✓	چگونگی ایجاد سمیت توسط فلزات سنگین را شرح دهید.	اسلاید پاور پوینت- فیلم ضبط شده کلا توسط نرم افزار فست استون،

ارزشیابی	
نمره به درصد	روش های ارزشیابی
۱۰ درصد	حضور منظم دانشجویان
۲۰ درصد	انجام تکالیف محوله
۲۰ درصد	ارزشیابی تکوینی (خودآزمون ها، تکالیف و ...)
۵۰ درصد	ارزشیابی تراکمی (نهایی)

منابع درسی ^۴	
صفحات و فصل های مشخص شده برای آزمون	منابع اصلی (مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ)
	اصول شیمی بالینی تیتز
	بیوشیمی پزشکی دکتر رضا محمدی جلد ۲
	شیمی بالینی مارشال
	منابع وابسته (مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات)
لینک مقاله	
https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/3527600906.mcb.200400014	Vitamins, Structure and Function of, Reviews in Cell Biology and Molecular Medicine, 2006
https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/9783112417188-049/html	Significance of the Newer Essential Trace Elements (like Si, Ni, As, Al, Li, V, ...) for the Nutrition of Man and Animal
https://www.mdpi.com/2072-	Dietary Phosphorus as a Marker of Mineral

^۴ محتوایی که به عنوان منبع آزمون به دانشجویان معرفی می شود باید اهداف درس را پوشش دهد و آزمون نهایی دانشجویان نیز با اهداف درس مطابقت داشته باشد.

6643/13/3/789

**Metabolism and Progression of Diabetic
Kidney Disease**